

فرهنگی و شهی خۆمالی و بیانی
سهرده میانه

نوسهر:

رهئووف محمه مه زاده

نشر

محمدزاده، رثوف، ۱۳۵۵ -

فکر و نگارنده: وشه‌ی خومالی و بیانی سهرده میانه / نووسهر
ره‌ئوو محهمه‌د زاده.

تیر: نشر احسان، ۱۳۹۵.

۸۰

یادداشت: کردی.

شاپک: ۷-۲/۳-۳۱-۹۷۸

موضوع: کردی -- اژه: ده -- فارسی

موضوع: Kurdish language - Dicționar - Persian

رده بندی دیویی: ک۹۴

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۴۳۳/۱۱۰۶۲۵۶ PIR

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۴۴۹۳۷

فهرههنگی وشههی خۆمالئی و بیانی سهرده میانه

وسهه: ۵۰۰ ثووف محهممههه زاده

دایره: نهه ری ئیحصان

چاپ: ههارهه

تیراژ: ۱۰۰

نۆره و سالی چاپ: م- ۱۳۹۵

قیمت: ۷۰۰۰

ژمارهه نیو نه ته وایهه بی: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۲۸۱

پیش کەش بە ھەموو مرۆفیکى
دل پاک، دل سۆز، وشيار

پیشە کى

زمان ئامپىرى بە دىنى كىردنە.

بۆ نووسەرىكى مارچەرخ و ئە دىيىكى سەردەم پىويستە شارەزايى لە سەر
ئال وگۆرى زمانى خۆى بىن ر ئادەبەكەى سىروشتى لۆكالى و نەتەوہى
تايەت بە ولاتەكەى خۆى بەرەو ديارانى فراوانتر بيات كە خوینەرى
ھاوچەرخ ھەموو لایەنەكانى ژيانى مرزى تىدا بىنیتە وە.

بە ھۆى گۆرانى تەكنۆلۆژيا و بەكار بىردى ئىروشتىوازی بىانى و بىرىك
جارىش لاسايى كىردنە وە و خۆھە لئاسين بە ر ئارادا، ئەلىك دەستە واژەى
زمانە كانى ئەوروپايى ھاتوونەتە نىو زمانى كوردى.

بە شىك پەيوەنديان بە بواری رۆژنامەگەرى و مىدياكان و شىكى
دىكەيان پىوەنديان بە كۆمپیتەر و ئىنتېرنېتەو ھەيە وبە شىكيان رەزە كاتە
ئۆتۆمبيل و ماشين و بە شىكيان پىوەنديان بە لەشساخى و نەخۆشى
نەخۆشخانە وە ھەيە و ھەندىك بە ھونەر و ئەدب و سىياسەت و كشت و كال
وئابوورى و وەرزشە وە ھەيە.

بە شىپك لەو وشە و دستەواژانە، ڕەنگە مەرۆف نەتوانىت خۆى لىيان دەرباز بکات و جىگرە وەيان نەبىت، ئىدى بە ھۆى پىشنەکە و تنى زمانى کوردى لەبوارى زانستى و کارگىرئى فیلۆسوفى و سىياسەت و... لە بەشىکیان دەکرئ و دەبى لە زمانى کوردییدا، کە چەندىن شتوازى تىدايە، ھە بن و دە کرئ مەرۆف نەستبە ردارى وشە ئە وروپايیە کە بىت و ھەولئى بئاوکردنە وە و پەرە پىدانى نەت.

ئەگەر لە زمانى کوردیشدا نە دۆزرايە وە، با وشەکە وەک خۆى لە کار بىت. خ جگە لە زمانى کوردى، زمانە پىشکە و تووھ کانئ جیھان سالانە چەندەھا وشان بىيان تەدە کە وئ و لىيان وە ر دەگرن. دەشزانن بو رەريان گرتووە و چۆن ئەم وشانە ھاتوونە تە نئو زمانە کەيان، ھەر وشەيە کىش بىتە تەو رانا کەيان کەو وقەلبىرى زمانەکەى خۆيانى دەدەن و بە تەتەلەى دەکەن و جەل وە، کە نايابى زمانەکەى خۆيانى لەبەر دەکەن و وای لىدەکەن ھەزار سوپىندىخۆى بلىئى، وەيە، ھەر بەزمانى وە رسکاوھ، دە لئوئ.

ئەم فەرھەنگە لە بەر چەند ھۆکار نوسرا.

۱- لە داھاتوويەکى نزىکدا، زمانى رۆژنامەوانى و یدىا بى، زمانى ئاخاوتن دە گرىتە وە و بە سە رىدا زال دەبى.

۲- زۆرىک لەم وشانە ھە لقوللوى دوورگەى ئازادىن. مەشەش و ھە وایەکى ئازاددا لە دایک بوون و يان خاوەنە کە يان لە پانتا يە کى ئازاددا ژياوھ و ئە وانى تر ئاگايان لىئى نىە.

۳- ھەندىک لەو وشانەش ئى چىنى خويندە وارە و قوتابخانەى تايبەتە، بۆ ھەمو کەس نالوئى تا، لىيان تى بگا، بۆ ئەم مەبەستە لىرە دا کو کراونە وە.

فهرههنگی وشه ی خۆمالتی و بیانی سهرده میانه ۷ /

۴- ئەم فهرههنگه بۆ کوردانی رۆژهه لات که له ژێر ده سه لاتنی زمانی فارسیدا بوون و که وتوونه ژێر کاریگهری زمانی ئە وان و له زمانه که ی خۆیان نامۆن، پتویسته و به رامبه ره که ی هاتوووه.

۵- ئەم فهرههنگه خهрман لۆغه ی خۆیندنه وه ی خۆم له سه ر زمانی کوردیه و هیوادارم منیش بتوانم که لیتیک له بۆشایه کانی ئە م زمانه پر بکهم.

۶- ئەم فهرههنگه پاشه ربۆک و بهرو بوومی خۆیندنه وه ی زۆریه ی به رهه می شاعیران و نر سه ر. وه ک شیرکۆ بی کهس، عه بدوللا په شیو، له تیف هه له مه ت، به ختیار عه لی. سیرنا هه سن، و جه مال نه به ز و مامۆستا هه ژار و هیتن ماموستای گه وره ، شیر کور سه ته فا، و که مال مه زه هر و هتد. هیوا دارم خۆینهرانی به ریز که لکی بی ر به رن و هه له و په له م بۆ راست که نه وه و یان بیسرنه وه و تا له چاپه کانی دو. دا لک، لێ به رگیری.

ره ئووف مه خه مه د زاده، سه رده ست. مانگی گۆلان ۲۷۱۵ کوردی